

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre: 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanulóknak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldal 16 kor. stb.

Felolós szerkesztő:

Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők

Szabadgondolkodó tanítók és a főváros.

Írta: Somogyi.

Az organikus világban a mételty csak olyan káros hatású, mint bármely más bacillus-spóra. Beeszi magát a szervezetbe s lassan, de biztosan pusztít, utjában meg nem áll, terjed s ragályoz minden szer- ves lényt.

Az intellektuális világnak is meg van a mételtye. Terjed, ragályoz, pusztít ez is. A mételtye e specieshez tartozik kétségte- lenül a szabadkőműves radikalizmus, mely hadat üzenve minden erkölcsi és társadalmi rendnek, a társadalom egy részét alaposan inficiálta. Ragályozó utjában, sajnos, azok közül is számosakat megejtett, kik hivatá- suk szerint arra vállalkoztak, esküjük sze- rint arra kötelezték magukat, hogy az ifju nemzedéket vallásértökölcsi és hazafias szei- lembe nevelik, oktatják és tanítják. Mert a ragályozó mételty természetrajzához tar- tozik, hogy elsöben is a vele érintkezöket inficiálja.

A külföldről importált szabadkőműves radikalizmus elsöször a főváros szabadkő- műves berkeiben ütötte ki magát, akárcsak a sáros földgáz. Természetes, ha elsöben

is a főváros tanítóóságának ilyen szellemi affekcióna hajlamos részét ragályozta be. A főváros érdemes tanítóóságának ez inficiált része, a szabadgondolkodó tanítóóság már eddig is sok gahábt okozott radikális kirohanásaival. Destrüktív munkáját eled- dig immunis területre — a kath. tanító- ságra is kiterjeszteni törekedett. Alkalmos eszköznek bizonyult erre a szabadgondol- kodó tanítóók körének lapja az „Uj Korszak” címü organum, a fő-fő szabadkőműves or- ganumnak a „Világ”-nak e kis előfutárja. Nincs község, hová csak a posta, ezen ezer- lábu ferge közlekedési eszköz eljut, hogy az „Uj korszak” is be ne kopogtatott volna a csendes tanítóói portákra.

Sajnos, több-kévesebb eredménnyel, aszerint természetesen, amilyen ellenálló képességükre bizonyult a *bemételtyezésre* készemelt áldozat. Narkotizáló hatása ma is nem egy helyen mutatkozik. Az iskolai rendszáhályzatra és a kath. környezetre való tekintettel nem a maga természetes nyerse- ségében hanem idegen kosztümbe öltöz- ködve, ünérzet s egyéb jelszavak tögájában tette meg kirohanásait a „papi uralom, kle- rikalizmus stb.” ellen.

A papsággal való békés nekzus s együttmunkálás érezt meg elsösorban is a szabadkőműves macskakörmöket.

A kath. tanítóóság nagyrészét azonban sem a szabadkőműves fondorkodás, sem a szabadgondolkodó fővárosi tanítóók radika- lizmusa, sem az „Uj korszak” nem voltak képesek a kath. népnevelöök kötelességének utjáról letériteríteni.

A vallott kudarc még sem volt elég arra, hogy a fővárosi szabadgondolkodó tanítóók radikális okvetetlenkedéseikkel föl- hagyjanak. A már egyszer inficiált lázas szervezetnek a végzeté, hogy nem tud nyu- godni, míg vagy maga bele nem pusztul bajába, vagy másokat nem dönt a pusztu- lásba. A radikalizmus merevgörös (morbus tetanicus) addig izgatja, rángatja, míg ki nem tör rajta a betegség a maga ijesztö mivoltában.

Ilyen beteges kitörésnek volt tanuja az ország a közelmultban, mikor a fővárosi tanítóóságnek e megtévelyedett része, szem- ben a tételes iskolai s tanügyi törvényekkel és rendeletekkel, szemben saját miniszte- rüknek tiltó rendelkezésével s a nevelés és oktatás évezredes tapasztalataival s a társa- dalom egyöntetü fölfogása és állásfoglalásá- val — szabadkőműves usztításra botor kézzel beront az oktatás szentélyébe, hogy onné a vallásos oktatást kihurolja s amolyan szociális recept szerint — a vallás magánügy — privat oktatás körébe utalva degradálja.

Az árendás.

Írta: Váth.

Ittka esztendő, hogy az Itató vizben ne álljon. Nagy hávazások, ha megárasztják olvadásokkal, a község legelőjén a mocsarak felragyognak. — A senyvedő cicogató, sás, nád araszokat szökik hetenként. A vizitök husos indája örömében ölesre nyulik. A bekák nagyobbak csobbannak a gölya lattán. S egyéb vizimadarak se hiányoznak. Jön gém, amely tizesztendő vendég. Apró, fekete ducok ütik ki fejüket a vízből; holott a bőségben, magas vizállásban inkább szintáj alá kellene bukniok; de tudja Sidó, hogy mit jelent az. Sárcsát s halbőséget. Bekerül ilyenkor az első szobába. Ünnepijét le- akasztja a fogasról. Kicsit szellöztetés kedvéért meg is rázza. Porolásképen simit a posztóján. Pa- nyókára veti s nagy ügyel-bajjal belebujik. A felesége tátott szájuan nézi minden mozdulatát... A világrét se szólna, míg rendjén nem látja. Az öreg csak sunyit, tipródik, mint a jöttételek, a bajusztát igazgatja. Sodorint innen is rajt. Félre tóki nyalazott ujjaiával. Silány, hétköznapi fejbe- valóját a fogasra emeli s az ujasat nyomja a fejébe. Az asszony nem állhatja. Enged a gögijéből. Meg- tudakolja urát:

— Hová készül?

Az ember csak szemöldökét, a bozontosat rántja föl. Fejetarításán inkább lefelé üt. Nagy nehezen kilödi a szót:

— Hát hová?

— Iszen, ha tudnám, hiszi, hogy kérdeném?

— Hm! Ne üsd mindenbe az orrod.

— Csak szabad kérdenem, vagy mi.

— Ki mondta, hogy nem?

— Hát nem előbb forrasztott rám?

— Asszony vagy ...

— Hát ... Csak olyan szogalószamba vesd ...
— Dehogynem ... Talán inkább is üjög ömárijomb. He?

— A kuttyját többre tartja ... Régi való.

— Na má meg feszegeted ... Ha olyan igen rossz módod van, há iszen ki se fog vissza ...

— A köllének, hogy itt hagyjam ...

— Hát ha olyan igen rossz vagyok ...

— Ki mondta?

— Nem az előbb panaszkodtad?

— Én?

— Nem is én ám.

— Én magának?

— Nem panaszkodtál?

— Nem.

— Akkor háogodhat kerépkültél ...

— Hát házas élet a? Egy bizalmas szava

sincs hozzám ... Má hogy ne ölné az embert a méreg?

— Vedd meg a fiadat, ha mérges vagy!

— Ugyan csak hallgasson! Minthogyha én volnék annak is az oka, hogy nincs.

— Talán bizony csak én? Tartotta vissza

nehezen a nevetést. Torkát csiklandozta már a bosszantás fele idején. — Megérem még, hogy avval is engem okszol ... Azért nem is szölok én. Teszem a dolgom. Tedd te is! Várgyon ebéd,

vacsora, aminek mikor ideje van ... Az orrodra nem kötik semmit. Ugy is lebeszélél ...

— Én! pujszokodott az asszony.

— Na csak fujd föl a képed ... Te kan- pulyka ...

— Micsoda?!

— Semmi csoda! Csak te csapj lármát, hogy a csodájára jöjjanak ...

— Maga- engem semmibe se vesd ...

— Má megint ... /Mikor én téged házba

vettelek ... gubnyából házba ...

— Azért kellének nekem térdfejhajtónak len- nem ... Alázkodnom a földig, mint az Isten előtt ...

— Eh hejábólóság az egész ... nevetett magában Sidó s indult kifelé. — Az ember nem kíván egy minutumig a saját házában ... Akkor örökös síjás-ríjás, veszekedés ... Az Isten magja látott csak több ilyen tüzhelyet! ...

— Békén volt eddig ... Hanem eszt vette neg-meg az Itató ... Hogy öökös szárazság pusztítaná el! ...

— Eszeden légy!

— Eszeden eszeden. Én észnei vagyok, na- nem kee ...

— Bántott téged az a viz?

— Öleg, hogy ilyenkor ödös maga ... Még

más is köll?

— Na csak hejába is, asszonynépség hal-

lottam én gyerekkoromtól, de hát egyéb se köllének

anna k, hogy örökké a szokványján öline az ember ...

— Tudom én mi bolondította meg ... A jó

Isten se tudja nyogy ...

Sidonak ez volt a legnagyobb gyöngéje. Fe-

leségét a kifacsáhsig gyötörte meg, ha az Itató

vize felduza, ha a tavasz gémekeket csalt nedves

esztendőkön nászába. Szépszerével kikérgette

magát a házból. Hogy te fájjon-e a meleg fészek

emléke, vagy hogy az asszony le ne beszélhesse?

— De így tett, valahányszor a hal jobbfejájua fel-

szaporodhatott a mocsárban. A felesége áldásától

kisérletlen indult neki a vízlesésnek. A kékbeli

posztót nem ünnepi hangulatáért öltötte fel, hanem

a birtokosokat járta sorra a halászhátasért. Ilendő

bért fizetett. A hal hányadolását is hozzákötötték

rendesen ... Most uj bérlo kezére került az egyik

birtokkal a halászatjog. Annál előnyösen kellett

bemutatkoznia, hogy bizalomkeltő legyen személyi-

sége s olcsón árendálhasson.

Tudvalevő, hogy a szabadgondolkodó tanítók a fővárosi tanítók egyesületét használva föl felforgató céljakra, közgyűlést rögtönöztek s azon a kir. tanfelügyelő jelenlétében a vallás- és közoktatásügyi miniszter tilalma ellenére határozatot hoztak, melyszerint a vallásoktatásnak az iskolákból való kiküszöbölését és amolyan szabadkőműves ethika bevezetését követelték.

Tehát illegitim módon egy társadalmi és tanügyi egyesületben politizáltak s a törvény teteles rendelkezései ellen izgattak.

Nem a mi földadatunk megállapítani, hogy ezzel egyszeresmind saját egyesületük alapszabályainak rendelkezésén is túltették magukat.

A törvények tisztelete, a felsőbbseg tekintélye, a felekezeti békenek e provokáló megtámadása esetén a megfelelő eljárás sem a mi földadatunk, hanem azé a hatóságé, melynek tiszte a törvények épség-föltöti örködés és vigyázás arra, hogy a felsőbbseg tekintélye büntetlenül megcsorbítható ne legyen, helyrehozhatatlan kárát minden törvényes és erkölcsi rendnek. Még akkor sem, ha a támadók mögött a szabadkőművesség nevezetű szervezete lappang is, a maga felelmes, titkos földalatti hatalmával.

A szabadgondolkodó tanítók e méltánytalan, indokolatlan, minden pedagógiai érzéket mellőző, vagy inkább neikülőző határozata azonban nemcsak az illetékes tényezőket, a felsőbb tanügyi hatóságokat érintette kínosan, hanem saját jobberesú kartársait, a főváros keresztény tanítóit s a főváros keresztény közveleményét is megdöbentette s hangos tiltakozásra ingerelte.

A főváros keresztény közönségének mult vasárnap a Kongregációs-Orthon helyiségében lezajlott impozáns állásfoglalásból megérthették a szabadkőműves tanítók, hogy az oktatásügyi Magyarországon még nem szabadkőműves monopólium, a keresztény tanítók férfias állásfoglalásából megtanulhatták, hogy a fővárosi tanítótestület egyesülete nem szocialista szindikátus, mely vakmerő hangjával terrorisztikus uralomra térhet mások, az ország közönségének 99 és % részének meggyőződése fölött.

Ha valaki Bécs keresztény megújodásának történetét megírja, nem hagyhatja figyelmen kívül azt a mozzanatot, hogy ez a nagy reorganizáció csak a tanügynek a radikális szabadkőműves elemektől való erősebb meg tisztítása után kezdődhetett meg csak igazán. Há! ha valaki szelet vet, maga lássa, ha csak vihart arat. Ennek a tisztító viharának volt előszele a főváros kath. polgárságának mult vasárnapi tiltakozó állásfoglalása.

A magyar keresztény társadalom gyá-moltalanságának volna jele, ha szó nélkül tünde volna, vagy túrné el a jövőben, hogy a nagy áldozatokkal saját adófilléreirein fönn-tartott iskolákban, szép társadalmi pozícióra s nyugalmas existenciára emelt tanítói gyermekeiknek lelkét felforgató tanokkal méte-lyezhessék meg.

De érdeke az ország közönségének az is, hogy abból a hirdett szabadgondolkodó tanítótestületből ez a metelyező szellem a vidék oktatásügyére ne terjedhessen ki. Ott, ahol pedig a ragályozásnak ilyen sajnálatos tünete mutatkoznak, a főváros példájára erőlyes eszközökkel foganatosítsa a szükséges dezinficiálást. Mert nem lehet érdeke a kath. közönségnek, hogy a nagy áldozatokkal fönn-tartott kath. iskolák csak cégérül

szolgáljanak, hová a felforgató tanok és eszmék becsempésztessenek.

Videant consules, nequid republica aliquid detrimenti capiat.

HIVATALOS RÉSZ.

Pályázat a kisszőlősi róm. kath. kántor-tanítói állásra. Javadalmazás: tanítói 4624 K, kántori 2140 K, szétválaszthatatlan 124555 K. Fizeteskiegészítő államsegély az 1913. évi XVI. t.-c. szerint 1000 K-tól. Hittelszövetkezet, tejszövetkezetből, biztosításból mellékel 800 K. Hittelszövetkezeti könyvelésben jártasak előnyben. Választás május 11-én d. e. 9 órakor. Személyes megjelenés megkövetelt. Kérvények Horváth Ti-vadar plébános (Felsőiskáz, Veszprémmegye) cí-mére küldendők.

Pályázat. Az ugodi plébániához tartozó homokbödögei r. kath. iskolához kántortanítói állásra pályázat hirdettetik a törvényes fizetéssel és természetbeni lakással. A földek bérbe vannak adva. Kötelesegei díjvelé szerint. Választás május 2-án delelőtt. A kérvények az ugodi plébánia hivatal-hoz küldendők.

Attalai katolikus Népszövetség.

Impozáns gyűlést tartott a katolikus Népszövetség attalai helyi szervezete vasárnap délután 3 órakor. A falusi helyi szervezetek között Somogy-megyében az attalai a legrégibb és a legerősebb. Meitán lehet minta helyi szervezetnek mondani. Ez csak természetes következménye annak a fáradszátlan működésnek, melyet a helyi szervezet igazgatója Kéri Elek plébános kifejt. Ő nem elégedett meg azzal, hogy a katolikus Népszövetséget hívei között csak megalakította. Állandó és kitartó munkájával életet hozott be a szervezetbe, hogy az megfeleljen magasabb céljának, megerősítve tagjaiban a hitbeli meggyőződést, nevelve a katolikus öntudatot.

A vasárnapi gyűlésen megjelent hatalmas néptömeg tanuságot is tett arról, hogy megérdemli e gondoskodást. Nemcsak attalaiak, hanem a filiálisbeli pulai és csomai hívek — az intelligencia is — oly nagy számban voltak képviselve, hogy a katolikus olvasókör udvarát — hol a gyűlést tartották — teljesen megtöltötték. Falusi népszövetségi gyűlésen ekkora látogatottságot ritkán lehet tapasztalni.

Kéri Elek plébános lelkes megnyitó szavai után Serák József kaposvári káplán beszélt a katolikus Népszövetségnek a hitvédelem terén teljesítendő feladatairól. Rámutatott beszédében a katolikus vallás szervezett elenségeinek törekvé-sere, melyekkel szemben csak szervezett katolikus tábor lesz képes megvédeni mindazt, ami a katolikusoknak ezer éven keresztül szent volt.

Horváth Ferenc kaposvári hitoktató a hallgatóság állandó érdeklődése és helyeslése mellett fejte-gette a kis birtokos osztály boldogulásának felté-teleit, dr. Abonyi Andor dombóvári ügyvéd, a ka-tholikus Népszövetségi ingyenes jogvédelem által nyújtott előnyöket és ennek áldásos voltát bizonyította.

Kéri Elek plébános buzdító szavai zárják be a gyűlést, kérve a hallgatókat, hogy maradjanak tovább is a katolikus népszövetségi tábor buzgó harcosaiban.

Városi közgyűlés. Veszprém város képviselőtestülete f. hó 27-én délután rendes közgyűlést tart. A tárgysorozat főbb pontjai: Polgármesteri bejelentések. A pénzügyi bizottság javaslata a polgármesternek természetbeni lakás kiadása iránt előterjesztett kérelme tárgyában. — Az új szerve-zési szabályrendelet alapján az állandó választás-mányba 11 tag választása. — Eichler Konrad és Társa temesvári lakos vállalkozókkal városi mozi építése tárgyában kötött szerződés jóváhagyása. — Mozgófénykép színházakról szabályrendelet alkotása. — A személyfuvarozás tárgyában szabályren-delet alkotása. — A pénzügyi bizottság javaslata a hirdetési jog bérbeadására hirdetett árlejtés eredménye és a hirdetési jognak házi kezelésbe vétele tárgyában. — A keményseprői szabályrendelet módosítása. — A pénzügyi bizottság javaslata az általános csatornázás keresztülvitele tárgyában. — A pénzügyi bizottság előterjesztése Veszprém r. t. városnak magasabb lakberosztályba sorozása iránt a miniszteriumhoz kérvény intézése tárgyában. —

A tanács javaslata a 18. éven aluli gyermekeknek a nyilvános mulatóhelyekről távollattása tárgyában szabályrendelet alkotása iránt. — A körházi tisztviselők családi pótlék iránti kérelme. — A pénzügyi bizottság javaslata a város határában gyakorolható vadászati jog bérbeadása iránt tartott árverés eredménye tárgyában. — Kustos Jenő városi állatorvos felebbezése a kocsi használatot korlátozó 270. t. ú. 2168/1914. sz. határozat ellen. — A „Veszprémi kötött- és szövött iparágúgyár részvénytársaság” kérelme a gyárépület kibővítése iránt. — Weidner Diesel Ernő és Társai kérelme a Horgos-utcában gyalogjáró készítése iránt. — A gyermekmenhely környékének rendezése iránt a pénzügyi bizottság javaslata. — A Batory-utca rendezése tárgyában pénzügyi bizottság javaslata.

Az új sajtótörvény.

Írta: dr. Illés Dezső.

II.

Mielőtt tovább mennék a sajtótörvény ismer-tetésében, néhány szóval még vissza kell térnem a 24. §. 7. pontjára, mely kimondja, hogy vétsé- get követ el, aki szándékosan valótlan hírt tesz közre és ezzel kárt okoz. Ez a pont nagy aggodal-mat keltezt, mert sokan úgy vélik, hogy ezen szakasz lehetetlenné fogja tenni a jogos kritikát a közgazdaság területén, különösen a részvénytár-saságok mérlegeivel és új alakulások nagyhangu, becsapásokra alkalmas prospektusaival szemben. Kétségtelen, hogy valaki, aki szándékosan és kemény kritika valóság helyzetbe hozhat rosszul vezetett részvénytársaságokat és megghusíthat irreális alakulásokat, kétségtelen az is, hogy ilyen kritika nyomán anyagi kár járhat.

De én azt hiszem, hogy ez a szakasz a jo-gos kritika útjában nem áll, csak arra kényszerít, hogy a kritika alapos legyen és való tényeken alapuljon. Akkor azt hiszem, a bíróság e szakasz alapján a kritikust sújtani nem fogja. Ennyit azon-ban a kritikától meg kell kívánni és a felületes kritikát büntetni kell, mert a rosszhiszenek vagy gondatlan bírálók, mely kárt okozott, büntetlen-ségre számot nem tarthat.

Tovább haladva a törvény fonálán követke-zik a harmadik fejezet, mely a sajtójogi felelős-segről intézkedik.

Sajtó útján nemcsak magával a sajtótörvény-nyel lehet összeütközésbe jutni, hanem a büntető törvénykönyvvel is, aminek legtipikusabb esete a sajtó útján elkövetett rágalmas és becsületsértés.

Ugy az egyik, mint a másik esetben, amennyiben az helyt foghat, a törvény a fokozatosság elve alapján áll. Ugyanezen elv alapján állott az 1848. évi sajtótörvény is.

Ezen elv lényege az, hogy sajtó útján elkö- vetett büntett, vétség vagy kihágás miatt első sorban felelős a szerző. Másodsorban a kiadó, harmadsorban a nyomda, vagy többszörösítő vál-lalat tulajdonosa.

Időszaki lapoknál az az eltérés, hogy ott a szerző után közvetlenül a felelős szerkesztő kö- vetkezik, azután a kiadó és nyomdatulajdonos.

Ha a közleményt sajtó útján a szerző bele- egyezése nélkül tették közre, szerzőnek a közlőt nem tekinteni átvétel esetén pedig az átvétőt.

Sajtó közleményekért a büntetés felelősségei- felül még anyagilag is felelősök vagyunk az oko-zott vagyoni kárért. Sőt a sértett nem vagyoni jogi kárért is megfelelő pénzbeli elégtételt követhet, anennyiben az a méltányosságnak megfelel.

A nem vagyoni kárért járó elégtételt a bírósá-g belátása szerint állapítja meg.

A kárterítési követelés a sértettet akkor is megilleti, ha a sajtóbeli közlemény nem állapít meg büncselekményt. Ebben az esetben a kárterítési igényt csak polgári úton lehet érvényesíteni.

A fokozatosság elve nem csak a büntető felelősségre van kimondva, hanem a pénzbüntetésért, büntető költségekért és kárterítésért való felelősségre is.

Itt is első sorban a marasztalási összeget a marasztaltól, ha ez nem lehetséges, akkor a ki-adótól, azután a nyomda, vagy többszörösítő vál-lalat tulajdonosától kell behajtani.

Kivéte az időszaki lap, ahol a marasztalási összeget első sorban a letett óvadékból vonják le.

A törvény nem mondja ki, hogy hogyan kell ezen fokozatos felelősséget az ítéletben végrehaj-tatóság kifejezésre juttatni, de ez a kérdés csak a jogszöveget érdeki.

Amennyiben a pénzbüntetést egészben vagy

résben behajtani egyáltalában nem lehet, annyiban azt az *élettel ellen* (tehát itt már nincsen fokozatosság) szabadságvessztésre kell átváltoztatni.

Sajtó utján elkövetett rágalmozás és becsületsértés követelménye még az is, hogy az ítéletet a sértett fél kívánataira a felelős személyek költésére közzé tesszik.

Első szempillantásra is látni tehát, hogy a sajtót, ami alatt nemcsak *újságot* kell érteni, gondolataink közlésére csak *komoly megfontolás után* használhatjuk fel és hogy ebben a megfontolásban azoknak is kell osztozniuk, akik a nyomdát rendelkezésünkre bocsájtják.

A harmadik és negyedik fejezet befejezéséül még megjegyezzük, hogy a törvény 39. §-a *nem világosan szövegezt*, mikor kimondja, hogy a vagyoni káron *felül* nem vagyoni kárért is lehet megfelelő kártérítést követelni. Ebből az következnék, hogy vagyoni kár nélkül, nem vagyoni kár miatt elégtételt nem lehet követelni.

Ezzel szemben általánosabb az a jogász vélemény, amit én is osztok, *hogy eszmei kárt anyagi kár fenforgása nélkül* is lehet a törvény alapján követelni.

A másik hézaga a törvénynek — a többi közt — amint ezt Zsitvay Leó felfedezte, hogy a *kaució nélküli politizálás tilalmáról nem intézkedik*.

A bírói gyakorlat fogja tehát eldönteni, hogy az 1848: XVIII. t.-c. 31. §-a érvényben van-e, vagy, hogy az *új törvény a biztosíték nélküli politizációt büntetni nem akart*, ami valószínűtlennek látszik.

A sajtótörvény negyedik fejezete a sajtó eljárásról intézkedik. Ez a fejezet inkább csak a jogászokat érdekli, azért csak röviden ismertetjük.

Általános elv, hogy a sajtó utján elkövetett büntető cselekmények esetén is az eljárást a bűnvádi eljárásról szóló törvények szabályozzák.

Elterés emellett, hogy sajtó utján elkövetett rágalmozás és becsületsértés esetén az ítéletábra székelyén (*ndlunk a győri*) működő esküdtbíró-ság illetékessége megszűnt, az csak kivételesen foghat helyt, ha a vádtanács közérdekből az ügyet oda átteszti.

Továbbá eltérés az általános bűnvádi eljárás szabályokkal szemben abban, hogy az eljárás általában *gyorsabb*. Sajtóügyekben az eljárást soronkívül kell folytatni. A törvény arra tendál, hogy az eljárást huzni, tárgyalásokat elnapolni ne lehessen.

A törvény ötödik fejezete az időszaki lapok kiadója és szerkesztőségének tagjai között fenálló jogviszonyokról szól.

Megállapítja, hogy mennyi a felmondási idő mindkét szerződő félre. Megállapítja, hogy mikor szüntetheti meg a szerződést felmondás nélkül a szerkesztőség tagja, mikor a kiadó.

A hatodik fejezetben vannak az átmeneti és életbelépéti rendelkezések.

A jelenleg meglévő időszaki lapok kiadói és szerkesztői a lapjukra és személyükre vonatkozó bejelentéseket és kellekeket (pl. cautio) a törvény életbelépésétől számítot egy even belül kötelesek teljesíteni.

Megállapítja ez a fejezet, hogy mikor alkalmazandók az új törvény büntető, vagyoni jogi és perjogi rendelkezései, ha a sajtótörvény szempontjából mérlegelendő cselekmény a törvény hatálybalépése előtt követetett el.

Megállapítja végre ez a fejezet, hogy mely előbbi törvények és rendeletek vesztik hatályukat az által, hogy életbelép az új sajtótörvény.

Ebből állnak rövid foglatban az új sajtótörvény intézkedései. Ez az ismertetés csak kivonat, nem kommentár.

Kommentár igen sok jelent meg a törvény megalkotása óta. A legtöbb a törvény pártján áll, anélkül, hogy ezt indokolná. Hiszen több nem is feladata a kommentárnak.

De jó volna egy olyan munka, mely az új sajtótörvényről kritikailag foglalkozna, beállítaná azt a mi tényleges — nem ami papíron van — alkotmányjogi, gazdasági és társadalmi viszonyainkba s ezen beállítás után pártszenvedelem nélkül iparkodnék eldönteni azt a nagy kérdést: jó-e ez a törvény vagy rossz.

— Az általános csatornázás. Veszprém város képviselőtestülete f. hó 27-én tartandó gyűlésén határoz az általános csatornázás ügyében. A már kész szabályrendelet értelmében a csatornázási illeték a nyersházberjövedelemre lesz kivetve. Városunk nyersházberjövedelem 970 ezer korona volt, de a barakk-béreltel ma felül van

egy millió koronán. A szabályrendelet 3% csatornailletéket szab meg. A csatornázáshoz szükséges tőkénél törlesztése, kamata s az üzem kiadás körülbelül évi negyvenezer koronát tesz ki, s ez a kiadás a hozzájárulások legalább is 4%-ot követel. Hogy mikor s mely városrészekben kezdik meg a csatornázást, a képviselőtestület határozatától függ. Reméljük, hogy nem lesz levéve a napirendről.

Kereszt-megváltási ünnepély.

— Siómaroson 1914. apr. 19. —

Milyen öles s magasztos érzés hatja át az életharcában elfáradt küzdő ember szívét és lelkét, midőn ebben a sivár, önző s hitetlen korszakban egy-egy lélekemelő szép egyházi ünnepélynek lehet szemtanúja és résztvevője. Ugy érez ilyenkor a szív, mint a végtelen puszták határaitban utazó elfáradt, eltáplált, szomjas vándor, mikor meglátja a messze távolban intgető kutagás gemjéit, vagy mint mikor a szomjaságtól gyötört szarvas a forrás vizére bukkál, hol égető s kínzó szomját elolthatja.

Ilyen szép, magasztos és lélekemelő ünnepélynek voltak résztvevői a foksabadi és siómarosi római káth. hívek e hó 19-én, februárnap. E napon történt meg a Siómaros község felső végén jelenleg az özv. Braun Dávidné birtokát kepező helyen egy újonnan felállított díszes körkeresztnek a megszentelési ünnepélye. A foksabadi plébánia templomból szentmise végeztével népes körmenet vonult ki a nevezett helyre.

Milyen szívet lelkét megható jelenet volt a harangok zúgása, zászlók lobogása s a szép egyházi énekek hitatos hangzása!... Az üdvözítő által megdicsőített szent keresztnek, a keresztény vallás szimbólumának diadalmenet volt ez. Midőn a körmenet a kereszthez ért, Csütörtök Vilmos k-tanító szép alkalmi éneket énekelt.

A kereszt megváltási funkciót Zárjeczky Viktor esperes-plébános végezte, aki a szertartás végeztel a megváltás jelvényének tiszteletéről s annak jelentőségéről szép alkalmi beszédet mondott.

A díszes kereszt alapítóját a veszprémi sz. káptalannak egy nemeslelkű tagja, Rosos István apátkanonok ur volt kegyes letenni, miáltal a kereszt fenmarad sok időre biztosította. Legyen áldott érette!

A körkereszt közös adakozásból származott, amelyhez jelentékeny összeggel járult nagy jószágáról ismert özv. Braun Dávidné urnó, aki személyesen is alkalmoztaival és cseledeivel együtt jelen volt a felavatási ünnepélyen.

A foksabadi és siómarosi római káth. hívek nevében pedig e helyen is hálás köszönetet mondunk egy az alapító kegyes letevőnek, mint a többi kegyes adakozónak is. Ez a kereszt örökemlék lesz, az élet keresztjének hordozásában elfáradt embereknek...

Valahányszor reád tekintek, oh dicsőséges szent kereszt, mindannyiszor felsőhajt epedő lelkem:

"Hogy ha olykor kimerülten,
Már megunva terhetem,
Ugy érzem, hogy harcaimban
Győzöm többé nem lehet:
El-elnezem a keresztben
Art a néma Szenvédőt;
S új erővel újra küzdve:
A kereszt ad új erőt."

—e.—ly.

Dr. Rainprecht Antal előadása.

Amint már lapunk legutóbbi számában jeleztük, visszajérünk dr. Rainprecht Antalnak a Szabadliceumban ápril 15-én tartott felolvasására, amely a mi szűkebb hazánkban Veszprémben, valóságos irodalmi eseményszámba megy. A felolvasás tárgya Shakespeare "Hamlet"-je, amely körül egy egész irodalom keletkezett, amelyet a legnagyobb elmék tettek már minden vonatkozásban kritika tárgyává, magában ve olyan: hogy csak a legszelebb körül olvasottság és az önálló judicium magas foka kell ahhoz, hogy annak boncolásánál és megbírástánál ne pusztá visszhangja vagy recitátora legyen a Hamlet-írodalom egyik vagy másik auctorának, vagy ne legyen azok valamelyike által szuggérálva, befolyásolva, legkivált midőn azok között a világ-irodalom legnagyobb alakjai is szerepelnek, egyebek között, hogy többet ne mondjunk, a nagy Góthe is.

Rainprecht Antal felolvasása minden tekintetben a helyzet magaslátán állott. Tárgyát a Hamlet-írodalom alapos ismeretének birtokában minden oldalról megvilágította s az cddigi bírálatok

szembeállításával a contradictorius eljárás elvének alkalmazásával meghozta a felett a saját judiciuma által szült önálló ítéletet.

A feladat, amelyet maga elé tűzött, kettősnek látszik, holott az voltaképpen egy egységes célt szolgál. Neki ugyanis egyfelől foglalkozni kellett avval, hogy a drámának főalakja Hamlet, jellemében, akaratban, tetterében és cselekedeteinek kvalifikációjában olyan kimagasló alak-e, aki méltó, hogy egy világgrszóló nagy irodalmi alkotás hőse legyen; másfelől foglalkozni kellett avval, hogy eme hős életkörülményeinek és cselekedeteinek dramatizálásával olyan igazságokat és olyan tanulságokat akart-e napfényre hozni és adott-e az író közkinccsül a világnak, amelyeknek morálfilozófiai szempontból nemcsak jogosultságuk, hanem az a hatásuk és gyakorlati eredményük is meg van, amelyek nélkül bármely írásművészzel megírt irodalmi mű pusztá emfem értékű szórakoztató munka. Ennek a két körülménynek az összevetéséből lehteyen csak megállapítani, hogy a szerző sikerrel törekedett arra az egységes célra, amely minden klasszikus műnek kritériuma és létjogosultsága az emberi elme és lélek fejlődésére és nemesítésére.

Ezt megállapítani annál nehezebb, mert számolni kell avval a körülményvel, hogy a mű szűzsége, magyarázandó meséje, voltaképpen nem a szerző fantáziájának a szűlőte, hanem egy az 1200-as években élt grammatikus Saxo által megörökített népmonda. Tehát számolni kell avval s kritikailag bírálni kell azt is, vajjon a szerző a monda főalakját olyképp idealizálta-e, hogy az a közönség rokonszenvére érdemes drámai hős kvalifikációjával bírjon és a monda eseményeit olyképp transzformálta-e, hogy abból az erkölcsi igazságszolgáltatást lesűrve, hasznos tanulságot szolgáltson. Mely műveletnél figyelembe kellett venni és méltányolni ama világnézetet is, mely a drámai esemény idejében és a dráma megalkotásának idejében uralkodott, amazt a történeti hűség, emezt a siker és hatás tekintetéből.

A felolvasó bíráta mindezen tekintetekben kedvező a nagy alkotóra, Shakespeare-ra nézve. Éles elmével és mély gondolkodással konstruálta meg az ítéletét, az általa felemlített auctorokon kívül Zinzow, Büchner és Silberschlag véleményei között is önállóan, mely szerint Hamlet, a sorsüldözött királyfi, igenis bir mindazon magas kvalifikációkkal, amelyek őt egy dráma rokonszenves hősévé avathatják, amit egyáltalán nem devalválhatnak a látszólagos vagy valódi gyengeségei, hibái, amelyek az egyéni tulajdonságok, a nevelés, a helyzet, a környezet és a balvegzet különleges üldözéséből nemcsak megmagyarázhatók, hanem ezek folytán menthetők is; másfelől a drámai hatás tekintetéből nélkülözhetlen momentumok is, mert egy, a saját belső világával is küzdelmekre nem kényszerített, folyton győzedelmeskedő alak a közönség érzelmeire hatni nem tudna. Hogy tehát mindezekből az következik, hogy Shakespeare eme drámája nagy és emberileg s az ő korát meghaladó alkotás és ő, annak szerzője, alig utolérhető nagy drámaíró s emellett nagy pszichológ is, aki előtt az emberi lélek mélységes rejtelei sem képeznek titkot s aki Hamlet alakjának megrajzolásával azt is világításba akarta helyezni, hogy az emberi fellogás a nevelés és ismeretek szerzése által módosulhat olyképpen, hogy egy uralkodásra született férfi nemcsak alattvalókat ismer, hanem embertársakat is, akiknek nemcsak kötelességei, hanem jogai is vannak. Amivel a demokratikus eszmék kezdetleges csiráinak a képét nyújtotta.

A választékos kifejezésekkel összeállított és vonzó modorban tartott szép előadást a megjelent és nagy számu közönség mindvégig feszült figyelemmel hallgatta s az előadót megérdemelt lelkes óvációban részesítette.

A veszprémi Dalegyesület közgyűlése.

Hires-neves dalegyesületünk f. hó 19-én tartotta rendes évi közgyűlést Horváth Zoltán elnöklése mellett. Az elnöki megnyitóbeszéd után a titkár s pénztáros terjesztették elő szokásos jelentésüket, melyet a közgyűlés köszönettel vett tudomásul. A tárgysorozaton részleges tisztújítás is szerepelt s a közgyűlés alelnökké Csajághy Károlyt, igazgatóvá Ppányi Györgyöt, választmányi tagokká pedig dr. Szabó Sándort s Müller Öskándort választották. A közgyűlés-ügyeknek Oszd Sándor karmesternek igazán szép eredményekre vezető szak-tudásáért s buzgalomáért évi 200 korona tiszteletdíjat szavazott meg. Ezzel a mi ur dalárdánk nemcsak derek karmesterének, hanem önmagának is elismerést szerzett.

Szavazókörök vármegyénkben.

Veszprémvármegyei törvényhatósági bizottság az ország képviselőválasztási szavazóköröket a következőkben állapítja meg:

Devecseri kerület. Devecseri szavazókör: Devecser, Noszlop, Bakonypölöske, Magyarpolány. **Somlóvásárhelyi szavazókör:** Somlóvásárhely, Somlójenő, Borszörcsök, Somlószőlős, Doba, Oroszi. **Tüskevári szavazókör:** Tüskevár, Apáczatorna, Kisberzseny, Karakószörcsök, Veszprémpinkóc, Kiskamond, Nagykamond, Kerta, Középszikáz, Alsóiszka, Felsőiszka, Kiscsász, Kiszőlős. **Csöglei szavazókör:** Csögge, Adorjánháza, Egeralja, Kispirt, Nagypirt, Nagyalacsony, Vid, Somlóvecse, Dabrony.

Enyingi kerület. Enyingi szavazókör: Enying, Balatonbuzsok, Balatonfőkajár, Csajg, Kungöb, **Siófoki szavazókör:** Siófok, Siómaros, Fokszabadi, Lepsény, Mezőszentgyörgy. **Lajoskomáromi szavazókör:** Lajoskomárom, Mezőkomárom, Szilasbárhás, Dég. **Berhidai szavazókör:** Berhida, Peregmarton, Kiskovácsi, Ósi, Papkeszi, Vilonya, Balatonkenese.

Nagyvásonyi kerület. Nagyvásonyi szavazókör: Nagyvásony, Totvásony, Nagyhídgyék, Kishidegkut, Némethbarnag, Magyarbarnag, Vörösti, Meneshely, Nemesleányfalu, Urkut. **Szentgáli szavazókör:** Szentgál. **Városi szavazókör:** Városlód, Márkó, Band, Herend, Csehbánya, Kislód, Bakonygyepes, Ajkarendek. **Szentkirályszabadjai szavazókör:** Szentkirályszabadja, Nemesvámos, Veszprémfajsz. **Ajka szavazókör:** Ajka, Pusztamiske, Csekut, Halimba, Padrag, Ócs, Bodé, Kolontár, Tósk, Tóskoberénd.

Pápai kerület. Pápa városi 1. szavazókör: A városnak a Szent Benedek-ter, Márton István, Petőfi Sándor- és Saletrum utca közepe által képezett vonalától északra eső része. **Pápa városi 2. szavazókör:** A városnak a Szent Benedek-ter, Márton István, Petőfi Sándor- és Saletrum-utca közepe által képezett vonalától délre eső része. **Nemesszalóki szavazókör:** Nemesszalók, Pórszalók, Vinár, Marcaigergelyi, Külsőját, Mihályháza, Mezőlak, Bekás. **Dáki szavazókör:** Dáka, Kettornyulak, Borsosgyőr, Pápaderecske, Pápasalamon, Nyárad.

Ugodi kerület. Ugodi szavazókör: Ugod, Homokbödöge, Nagytevel, Szűcs, Bakonykoppány, Béb, Fenyőfő, Csóf, Naggyimót. **Tapocfai szavazókör:** Tapocfató, Adásztevel, Pápakovási, Kup, Nóráp, Nagyganna, Kisganna, Döbrönte, Bakonyjókó, Iharuk, Némethbánya, Farkasgyepű. **Lóvaszatonai szavazókör:** Lovászaton, Pápateszér, Bakonyzentiván, Nagydeni, Bakonytamási, Vanyofa, Pápanyóger, Bakonyás. **Takácsi szavazókör:** Takácsi, Vaszar, Geese, Marcali, Alsógörzsöny, Nagycsád. **Veszprémvárosi szavazókör:** Veszprémvárosny, Bakonyzentlászó, Bakonygyörth, Románd, Bakonypéterd, Gic, Lazi, Sükör.

Veszprémi kerület. Veszprém városi 1. szavazókör: A városnak az Almádi-ut, Szabadi-utca, Szabadság-ter, Gizella-ter, Rákóczi-utca, Rákóczi-ter, Takarékpénztár-utca, Hosszu-utca és Szent István-utca közepe által képezett vonalától keletre eső része, továbbá Jutaspuszta, jutasi vasútállomás, a Csomai-féle teglgyár és a város határában az Almádi-ut és Szent István-utca meghosszabbításából származó vonalaktól keletre eső egyéb lakott részek. **Veszprém városi 2. szavazókör:** A városnak az Almádi-ut, Szabadi-utca, Szabadság-ter, Gizella-ter, Rákóczi-utca, Rákóczi-ter, Takarékpénztár-utca, Hosszu-utca és Szent István-utca közepe által képezett vonalától nyugatra eső része; továbbá Csatár és Sashegypuszták, az állami gyermekmenhely és környéke, a Rainprecht-liget és a város határában az Almádi-ut és Szent István-utca meghosszabbításából származó vonalaktól nyugatra eső egyéb lakott részek. **Várpalotai szavazókör:** Várpalota, Óskü. **Hajmáskéri szavazókör:** Hajmáskér, Királyszentiván, Litér, Kádára, Gyulafirátót, Söly, Vörösbereény, Balatonalmádi.

Zirczi kerület. Zirczi szavazókör: Zircz, Bakonybél, Borzavár, Nagyesztergár, Porva, Olaszfalu, Lókut. **Rédei szavazókör:** Réde, Bakonybánk, Barsnyos, Kerékteleki, Magyarzombathely, Hánta, Bakonyzombathely, Magyarzentikirály, Csesznek, Bakonyzentikirály. **Dudari szavazókör:** Dudar, Csetény, Bakonyhána, Tés, Jásd, Bakonyoszló. **Sári szavazókör:** Sár, Acsteszer, Aka, Csatka, Bakonycsérnye, Szápar.

Központi választmány. Elnök: Koller Sándor alispán. **Tagjai:** Dr. Bibó Károly, Csapó Kálmán, dr. Csete Antal, dr. Csainoky Ferenc, dr. Cseresnyés József, Kenessey Mór, Kránitz Kálmán, dr. Óvári

Ferenc, Reé Jenő, Rosenthal Nándor, Szélessy Dániel, Takách Adám, dr. Vadnay Szilárd, dr. Végely Kálmán, Belák István, Bibó Géza, Purgly László, Purgly Pál, Kovács Gábor, Meller Dávid, dr. Magyar Károly, Töpler Károly, Antal Lajos, Jákóy Géza, Szabadhegyi Kálmán, Holitscher Károly, Hunkár Antal, dr. Kemény Pál, Vaila Géza, Silt József, Saáry Lajos, dr. Klugei Endre. — Esetleg szükséges alosztályok elnökei dr. Csapó Kálmán m. főügyész és Takách Adám m. árvászeki elnök.

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

II.

Az első közleményben felsorolt közgazdasági előnyök, valamint a késmárki szövőiskola szakszerű berendezése s gyakorlati képzése szinte kiáltoan buzdítanak a textilipari pályára. S mégis csak *negyvenöt* a hallgatók száma!

Hogy miért ily kevés? Erre igazán nem tudok felelni! Hiszen olcsó, jól felszerelt, nívós, önálló ipar üzésére képesítő kifogástalan iskola! Oszintén mondván nem szeretek foglalkozni ezzel a kérdéssel, mert félek, oda lyukadnék ki, hogy nem bíznak benne, mert magyar! (Ez nem légből kapott frázis, mert a bizalmatlanság tapasztalható ugy a közönség körében, mind a legtöbb gyárosnál, a magyar ipariskolákból kikerült munkakeresők irányában.)

Még hozzá kvalifikációt sem kíván sokat. A hároméves tanfolyam elvégzéséhez 6 elemi szintű, a textiltanfolyamra pedig érettségivel lehet jelentkezni. S mégis ebben az intézetben, amely pedig sokkal több tanuló számára készült, majdnem hogy csak lézengünk. A textiltanfolyam hallgatóinak a száma folyton fogy. Eddig mindig 20-on felül voltak, már tavaly csak 11 jelentkezett, az idén meg csak 8-an vagyunk. Lehet, hogy jövőre már be is zárják, mert tulajdonképpen csak legkevesebb 10 hallgatónak volna szabad megtartani a kurzust, de hát bennünk már nem akartak hazaküldeni az ideit tenév kezdetén.

Azonban az még hagyján, hogy kevesen látogatják a késmárki iskolát; van ennél még elszomorítóbb tünet is, ami ifjaink akaraterejének hiányát vagy legjobb esetben degeneráltságát bizonyítja, az t. i., hogy ezen kevesek közül még kevesebben maradnak meg pályájukon. Az semmi, hogy gyári hivatalnokok lesznek, hanem van eset rá, hogy az iskola elhagyása után egyesek egész más pályára léptek, csak azért, mert nem lett belőlük rögtön gyárigazgató. T. i. az innen kikerültek is mind urak szeretnének lenni. Nem hallottam még egyetlenegy szövődistát sem azt, hogy „én iparos akarok lenni.” Ettől félek, mert ez munkával jár. Pedig ha minden évben csak 20 olyan ember kerülne ki az ipariskolákból, aki így gondolkodna, hát azt hiszem, hazánk ipara rohamlépésben emelkedne.

Hogy azonban valaki így gondolkodik, ahhoz sok olyasmi kell, ami saját tapasztalatom szerint a mi késmárki iskolánk ifjúságában nincs meg. Első sorban a kellő komolyság, érettség. (Nem beszéllek a textiltanfolyamról, hiszen ennek hallgatói mind érettségizett emberek, bár ez sajnos nem mindig zárja ki az ellenkezőjét.) Azt hiszem 6 elemi kevés ahhoz, hogy kellően meg tudja valaki gondolni, mi rejlik e mögött: hazánk iparját kellő intelligenciával fejleszteni. Csak így tudom magamnak megmagyarázni azt a nemfőrdomséget, amitől általában a legtöbbben áthaiva (felsőbb panasz), inkább álmokat szövőznek valami bogárszemű kis lányról, mintsem szönek szövetjeiket (nem bánom, ha annak a kis lánynak is) és komolyan foglalkozniak gépeikkel.

Másodszor hiányzik az a törhetetlen akarat-erő, amelyet az élet megkíván s amelynek hiánya a legtöbb hajtórés oka. (Ne méltóztassék ezt tőlem nagyképtűsködésnek venni. Tudom, hogy én még nem beszélhetek így az életéről, de azt hiszem az megengedhető, hogy tapasztalt emberek szavait és jó statisztikák adatait idézzem.)

Ez a két ok magában foglal mindent, amiből meg lehet magyarázni azt a sajnálatos tény, hogy hazánk 500 millió korona textiltáru importált, holott — ha nem is ennyit — de exportálnia kellene. Ezen változtatni belátom nehéz, de azt hiszem ez erős meggyőződés, hogy lehet, sőt kell! Mi, akik most itt ezt a szakmát akarjuk megtanulni, nem vagyunk elegendő ahhoz, hogy a fent említett rettenetes számmal meg tudjunk birkózni; mind emellett erősen azon vagyunk, hogy jövőző önálló munkánkkal segítsünk a többieknek annak apasztásán és hogy előkészítsük a talajt

azoknak a munkásoknak, akik majd remélhetőleg, mint egy okosabb és szerencsésebb kor gyermekei tömegesen fogják ellepni ezt a pályát.

S hogy ellepjék, az a szülőktől függ! Akiknek a számára irom tulajdonképpen ezt a pár sort, erről a kimeríthetetlen témáról, mert ugy gondolom, talán sokan vannak, akik szívesen adnák erre a pályára gyermekeiket, de a külföldi horribilis tandíjat nem bírják, erről a szerény iskoláról meg nem tudnak.

Szeretném, ha soraimnak legalább az az eredménye lenne, hogy akik elolvasták, azok az a meggyőződéssel tegyék le: „ennek a fiúnak igaza lehet! Érdeklődjünk csak azután az iskola után!”

Abban a reményben, hogy soraim meghallgatásra találnak, maradok kiváló tisztelettel:

Illés György,
a késmárki textiltanfolyam
hallgatója.

H I R E K.

— **Köszönet.** A nagyságos és főtisztelendő veszprémi Székeskáptalan a sári piébániához tartozó Bakonycsérnye róm. kath. tanító-lakás újjáépítéséhez 1000 koronát volt kegyes kiutalni, — amelyért a Jézus nevében hódolattal hálás köszönetet mond a róm. kath. Iskolazék.

— **Menjünk Pápará!** Május 10-én a Kath. Népszövetség megyei szervezete érkezőt tart Pápar. Délelőtt 9 órai mise alatt zászlószentelés lesz, amit Rédey Gyula veszprémi nagyrépost végez. Azután a Kath. Kör. kerthelyiségében négygyűlés és délután fél 4 órakor lesznek a szakértekezések. Este pedig a jó pápaiak a vendégek tiszteletére hangversenyt rendeznek. A részleges programot közölni fogjuk.

— **Eljegyzések.** Dr. Karsay Sándor győri táblai tanácsjegyző eljegyezte Hannig Sárkát, Hannig Alajos győri táblabíró leányát.

Kemény Lajos veszprémi honvédfőhadnagy eljegyezte Keserői Annuskát, Keserői Béla gamászi káptalani uradalmi intéző leányát.

Dr. Lax Jenő ügyvéd Szombathelyről eljegyezte Kántor Margitát Veszprémben.

— **Szigorlat.** Pószai Márton, veszpréme gyházmegyei III. éves theológus, a budapesti központi papnevelő-intézet növendéke, ápr. 22-én a kir. Magyar Tud. egyetem hittudományi karán egyhangulag dicséretes eredménnyel tette le szigorlatát a biblikus tudományokból. Gratulálunk!

— **Esküvő.** Lamp Béla uradalmi erdész f. év május hó 5-én délelőtt fél 12 órakor tartja esküvőjét Havas Mariskával, a veszprémi „Angol kisasszonyok” templomában.

— **Adomány.** A veszprémi Székeskáptalan ismét fényes tanujelét adta a csapással sujtottak és nyomorral küzdők iránt érzett szánaköz részvételének, amennyiben a somlyóvásárhelyi tűzkárosultak részére 500 (öt száz) koronát volt kegyes adományozni. A nagytelek adományért a károsultak nevében ezután is hálás köszönetet mond Antal Lajos piébános.

— **A veszprémi Szabadliceum utolsó előadását 1914. évi ápr. hó 29. napján este 9 órakor rendezi a veszprémi Nemzeti Casino nagytermében.** Előadó: Bertalan Károly polg. isk. tanár ur. Tárgy: A bakteriumok természetrajza. Az előadás látogatása díjtalan. Minél számosabb látogatást kér a vezetőség.

— **Elismerés.** Gubicza Lajos veszprémi tanítót, az egyházmegyei róm. kath. tanítóegyesület volt elnökét a devecseri—városi tanítókör tiszteletbeli s a keszthelyi—szentgróti tanítókör örökös disztigájává választotta.

— **A veszprémi villanytelepről.** Veszprém város képviselőtestülete hónapokkal ezelőtt felhatalmazást adott a városi villamosbizottságnak, hogy az üzemből céggel a függőkérdésre nézve tárgyalást folytasson s az eredményről hatvan nap múlva jelentést tegyen. A hatvan nap lelett s a cég csak most, e hó 21-én jelentkezett tárgyalásra. Előterjesztést tett a villamosielep nagyarányú fejlesztéséről s a városnak juttatandó kedvezményekről. A befektetési tőkét a városnak kellene megszerezni, az amortizációt azonban a cég fizetné. A bemutatott tervek azonban, amelyek közt a mai gépek teljes átalakítása helyet foglal, annyira jelentősek s oly beható meglátást igényelnek, hogy egy gyűlés keretében szakszerű meglátásadás lehetetlen volt. A cég a maga ajánlatát nyom-

atásban küldi meg a bizottság tagjainak s ezek komoly tanulmányozása után lehet csak szó rendes tárgyalásról.

— **Ifjúsági lövőtanfolyamok cserkész-kirándulása.** Igen érdekessnek ígérkező cserkész-kirándulást tervez a helybeli gimnázium és kereskedelmi iskola felsőbb osztályú tanulóiból alakult lövőtanfolyama Veszprémből Balatonalmádiba. Indulás május 2-án délelőtt 7 órakor az Almádi-úti honvédlaktanyából gyalogmenetben. A szentkirályszabadjai erdőterületen pihenő s ugyanott 9 órakor különféle versenyeket tartanak díjkiosztással egybekötve. Versenyszámok: 1. Vegyes csapat footballmérkőzés. 2. Geregy, diszkosz- és súlydobás. 3. Magas és távugrás. 4. Stafeta és 100 méteres siktatás. 5. Zsákban-futás. 6. Verseny-lepenyevés. 7. Tréfás versenyek. 11 órakor továbbvonulás Balatonalmádiba, menetközben ebédőzés a katonai mozgókonyhahokcsiban. Délután 1 órakor ebéd a Balaton partján rögtönzött táborban. A délutáni időben szórakozás, séta. 4 órakor visszautazás Veszprémbe vonattal vagy tetszés szerint gyalogmenetben. A lövőtanfolyamok vezetősége ezután meghívja és szívesen látja a tanulók hozzá tartozóit és az érdeklődő közönséget. A versenyek alatt a döntő bizottságban és a díjkiosztásban való részvétellel a megjelenő hölgyek és urak külön szórakozást találhatnak. Az egyes versenyszámok győztesét ezüstérmekkel tüntetik ki.

— **Missiók.** Zalaegerszeg melletti Császboszokon vasárnap óta nagy az emberjárás. U. i. P. Heidl és Puskássy Lazarista atyák missiót tartanak, hogy a jó hívőknek lelki megújulást nyújtsanak. Dacára, hogy Eggerszegen az elmúlt télen volt missió, mely Csácsfól csak 15 percnyi távolságra van, mégis a reggeli és esti szentbeszédre rengeteg ember jön össze. Bár csak az Isten szeretete uralná a lelkeket.

— **Második magyar Nemzeti Zarándoklat Lourdesba.** Gróf Mailath, gróf Zichy és Fischer-Colbrie megyespáispókok vednökségével és egy nagyobb papi bizottság gondos rendezésében a július 24-én kényelmes különvonaton indul Padua—Róma—Lourdes—Páris és Einsiedeln irányába, amely 20 napra terjed és a II. osztályon 480, a III. osztályon 295 koronába kerül. Tekintettel a már eddig is megnyilvánult nagy érdeklődésre, a jelentkezések június hó elsejével lezártnak. Magyar, német és tót nyelvű programokat keszveggel küld az érdeklődőknek Gaubl Sándor papai prelátus, apátkanonok, Pozsony, Káptalan-utca 3. sz.

— **Tűz.** Borzalmas tűz keletkezett vasárnap éjjel 11 órakor Botfan. A körülmények azt mutatják, hogy valaki irigyelte Bati Jeromos botfai gazdálkodó szép pajtáját és 640 kereszt szalmáját, hat illy lelkeltlenül, gyújtogatás útján fosztotta meg tőle. A kár 5—6000 korona.

— **A balatoni villamostelep.** Már megírtuk, hogy az aszófői villamostelep anyagi ügyeinek rendezését, illetve üzemének fenntartását a Balatoni Szövetség vállalta magára. Ez az ügy előfordult a szövetség f. hó 19-én tartott ülésén. Ezen az ülésen a vezetőség tagjain kívül megjelentek Siófok, Kiliti és Balatonfüred községi bírái és jegyzői, a balatonfüredi fűrdőgazgatóság képviselőiben Zichy Béla gróf Somogyvármegyét Szaplonczay Manó dr. képviselte. A villamosbizottság jelentése szerint az eddigi üzem 2300 korona tiszta haszonnal járt. A telepítő cég, a hazai villamos részvénytársaság fizetésektől mentesen jelent be s nem tud, nem is akar szerződésbeli kötelezettségének megfelelni. Ez a fűrdőidény kezdetén elég gondot okoz az érdeklét községeknek. A Balatoni Szövetség egymagában nem vállalhatja a villamostelep anyagi ügyeinek rendezését, mert a teljes üzembeállítás 90 ezer koronába kerülne. A szövetség addig is, míg új vállalkozó veszi át

az üzemet, úgy rendezi a villamostelep ügyét, hogy az egyes érdeklét községekől előleget kért Siófok 3000, Zichy Béla gróf 3000, Balatonfüred község 2000 s Balatonfüred-fürdő 2000 koronát fizet előre a költségek fedezésére. Ez a 10.000 korona szeptemberig elég lesz az üzem rendben tartására.

— **Az Országos Ügyvédszövetség** veszprémi osztálya f. hó 19-én, vasárnap tartotta évi rendes közgyűlést, amelyen a titkarkart kiegészítették s aktuális indítványok felett határoztak. A titkár jelenléből örvendetesen vette tudomásul a közgyűlés a veszprémi kir. törvényszék területére a bírósággal egyetértésben megállapított egységes ügyvédi díjszabás megalkotását, amely a szövetség munkájának első nagy eredménye. A szövetség a zugirászat ellen is küzd, panasza azonban az időzserint nem fordult elő ok.

— **Műkedvelői előadás.** Rácz Ferenc göllei kántortanító husvéthétfőjén és fehérvásárnap sikerült műkedvelői előadást rendezett az ottani templom új főoltára felépítési céljaira. A falu ifjúságából kikerült műkedvelők a „Vereshaju” népszínművet adták elő. A szereplők ügyes alakításain meglátszott a rendező sok fáradsága. Fokozta az előadás érdekességét, hogy Sohonyai Karolin urleány és Buzsi Ignác osztálytanító ur is vállalkoztak a szereplésre s kedves előadásukkal a siker biztosításához jelentékenyen hozzájárultak. A két előadás 320 korona bevételt eredményezett.

— **Öngyilkosság.** Szemenyey Gáspár helybeli kádárparasztszótörőkök este tragikus módon vált meg az élettől. Előbb feleségével vezett, akit egy lövéssel a másvilágra küldött; azután önmaga ellen fordította a fegyvert. Amint hátramaradt írásból kitűnik s amit a városban mindenki tudott, Szemenyey nem volt normális ember.

— **Dicséretes pályamunka.** A veszprémi egyházmegyei tanítóegyesület által az elmúlt tanévben kitűzött pályamunkák egyikét Major Zoltán lahóti kántortanító szintén dicséretes eredménnyel dolgozta ki. Dolgozatát „Tekintélytisztelő csak az kelthet, ki maga is tekintélytisztelő” jelleg alatt küldte be. Gratulálunk!

— **A veszprémi ipar diadala.** Veszprém-ben minden szakmában van szakképzett, intelligens iparosunk. Ezt a jó hírnevet mindig növelte Tóth Árpád harangöntő, akinek neve, művészi munkája az egész veszprémi egyházmegyében ismeretes. Ma már azonban azon az uton halad, hogy a veszprémi ipart országos hírvé teszi. Egy budapesti cég hónapok óta tesz nála megrendelést s harangjait az ország messze vidékeire szállítja. Budapest, Besztercebánya s Nagyvárad jelzik eddig is ezt a nagy kiterjedést. Ujabbban Kecskemétre rendeltek nála új harangot, mert a kecskeméti öreg harang, amelynek szava a nóta szerint nemcsak a puszta hallatszott ki, hanem a monostori zold erdő vadgalambját is sirásra indította... megrepedt. Sokat siralhatott megőri, bánatos szivek. Higgyük, hogy az új harang szép zengzenges szavával csupa örömet hirdet.

— **Sorozás.** Veszprém város 258 ujoncából a 22-iki és 23-iki sorozáson 39 ifju vált be. Az igazolt távollévak közül — nagyobb részt intelligens ifjak — bevált 24. Póttartalékba jutott 3, visszahelyeztetett 11 s alkalmatlan volt 31 ujonc. Harminchárom pedig teljesen ismeretlen. Ezeknek nagyobb része törvénytelen születt.

— **Hírek Devecserből.** A Nőegylet hangversenye pompásan sikerült. Ipsics Gyula közbejött betegsége miatt szavaltat nem tarthatta meg, helyette Koller Miklós káplán tartott érdekes előadást a növekedésről. Balogh Mihály zongoraszámai, Rother-Barcza Béláné kedves éneke, Gyórfy Juliska nívós melodramája s a tanulók gyermekszínelőadása az elképzelhető legnagyobb hatást érték el. Anyagiilag a hangverseny 300 koronán

felül jövedelmezett a jótékony nőegyletnek. A hangverseny rendezése az egylet agilis, fáradhatlan elnöknőjének: özv. Balogh Ignácnének érdeme. — **Juraszek János** törvényszéki elnök e héten vizsgálta meg a járásbírószágot s a tapaszmű rend, az ügyek gyors és precíz elintézése felett megelégedésének és elismerésének adott kifejezést. — A devecser-városi lőr. kath. tanítókör választmányja f. hó 27-én, hétfőn Devecserben, a r. k. iskola tanácstermében Birnbauer János főtanító elnöklésével ülést tart, amelyen a tavaszi közgyűlést készítik elő.

— **Lewisch Robert** egyházi műpar-intézetének mai hirdetését olvasóink b. figyelmébe ajánljuk.

— **Diszközgyűlés.** A veszprémi megyei községi és körjegyzők f. hó 30-án délelőtt fél 10 órakor Veszprém-ben, a vármegyei ház nagytermében diszközgyűlést tartanak. Ezen a diszközgyűlésen adják át **Holler András** egyesületi elnöknek az arany érdemkeresztet.

— **Rendőri vizsgálat.** Dr. Török Gyula rendőrkapitány s dr. Rosenberg Jenő városi orvos a napokban megvizsgálták a szállodákat, üzleteket, meszaros- és hentesboltok s vendéglőket. Mindenütt tisztaságot s rendet találtak. Csak egy-két italmérő-üzletben tapasztalták, hogy a poharak mosására kiadott utasítást nem tartották meg. Egyelőre a rendőrség a büntetést mellőzte, de ismétlés esetén nagyobb lesz a szigorúság. Ha már az az egy pohár snapsz olyan édes, olyan jó, legyen hozzá tiszta pohár is!

— **Malomeladás.** A boczföldi gőzmalom új tulajdonost nyert **Büchler Mór** zalaegerszegi lakosban. Huszonöt ezer koronáért vette meg **Tóth Árpád** előbbi tulajdonostól. Sajnos, hogy ez majd nem dalolhatja sokszor „All a malom, áll...”

— **Meghívó.** A pápa—csóti esperesi kerület egyesített tanítóköre f. évi május 7-én, csütörtökön Ugodon tartja rendezés tavaszi közgyűlést, melyen érdekes tanügyi megbeszélések is lesznek.

— **Agyonrugta a ló.** A zalaszentlászlói erdő felé baktatót a more rossz megbízvel, hol **Reznekéi György** fát vágott. A ló igen akkurátos kedvű volt és minden lépés után megállt. Kérte a more a favágót, hogy egy vesszővel csapódja meg a lovat. Kárára volt, mert úgy képen rugta, hogy 5 foga kiesett, sőt a nyakcsigolyája is eltört.

— **Füldökönviktus Tihanyban.** A Balatoni Szövetség fűrdökönviktust szándékozik szervezni Tihanyban középiskolai tanulók számára, akik teljes ellátás és felügyelet mellett vétetnének fel. A tihanyi félsziget kitűnő levegőjénél és természeti szépségénél fogva elsőrendű vonzóerőt gyakorol és így a konviktus alkalmasint sikerrel lesz megszervezhető.

— **Emlék a bécsi eucharisztikus kongresszusról.** 1912. szeptember naváon a legfényesebb keretek között folyt le Bécsben a 23-ik nemzetközi eucharisztikus kongresszus. Magyarország katolikusai ez alkalommal több, mint huszezen vettek részt a kongresszusát befejező körmeneten. A pápa ennek az eseménynek emlékére a magyar csoport vezetőinek sajátkezű írásával el látott arcképet adta, mindnyájának köszönetét kifejezve és őket apostoli áldásban részesítve. Izabella főhercegnasszony, a magyar csoport fővédője megbizta az Országos Katolikus Szövetséget, mint a magyar csoport középponti bizottságát, hogy ezt az emléket a vezetőiknek megküldje.

— **A nagykanizsai felső kereskedelmi iskola** építési és berendezési költségei a Kármán és Ullmann budapesti építésszek által készített tervek szerint összesen 365.000 koronára rugnak. Miután az iskola fenntartó izr. hitközség ekkora összeg fölött nem rendelkezik, megfelelő állami kölcsönért folyamodott. Ha ezt a kormány engedélyezi, egy a pompás kétemeles iskola építését még az idén megkezdik.

Alapítottott 1903.

KOMORAI BÉLA

Veszprém

Bátori-utca 8. szám

Fa-szobrász és templomfestő, oltárépítő műfaragó műintézet

Templomi berendezés

Készíték mindenféle templomi és kápolna-berendezést

Régi oltár- és templomberendezések a legtartósbabban aranyoztatnak és ujítatnak meg Munkamegtéktetés, rajz és tervek díjmentesek

Jótállás mellett

készíték jutányos árban, tartós kivitelben stilszerű oltárokat, szószékeket, Urkoporsókat, lourdesi barlangokat, keresztutakat, sztr. szobrokat fából és templompadokat

IRODALOM.

— **Szavazókörök Somogyban.** Somogyvármegye állandó választmánya a nyolc választókerületben összesen 63 szavazókört állapított meg. A javaslatot *Tallán* Andor főjegyző terjesztette elő s az állandó választmány elfogadásra ajánlja a törvényhatósági közgyűlésnek.

— **Zalai iskolafelügyelők.** Az elemi iskola VI. osztályt végzett tanulókak vizsgálatát a folyó iskolaév végén már miniszteri rendelet alapján kiküldött iskolafelügyelők ellenőrzik. Az így nyert bizonyítvány szükséges a képviselőválasztói jogosultság igazolása végett. A zalaegerszegi kir. tanfelügyelőség minden járásra egy felügyelőt jelölt ki s kinevezés végett a következő tanügyi feriak névsorát terjesztette fel a miniszterhez. Zalaegerszegi járásra *Nóvák Mihály* igazgatót. A pacsa járásra *Csiszár József* c. igazgatót. A novai járásra *Horváth János* c. igazgatót. A sümegi s szentgróti járásra *Farkas Sándor* csabrendeki igazgatót. A tapolcrai s balatonfüredi járásra *Rédl Gusztáv* ny. polg. iskolai igazgatót. A keszthelyi járásra *Irányi József* ny. polg. iskolai tanárt. Az aisolendvai járásra *Danitz Sándor* igazgatót, a csáktornyai s perli járásra *Bramer Lajos* igazgatót. A nagykiszai járásra *Iffy Szabó István* és a letenyei járásra *Pataki Viktor* igazgatókat.

— **Pensiopolis a Balatonpartján.** A magyar közéletünk kezdte a maga érdekeit felismerni, ezzel kapcsolatban keresi a megélésnek azokat a módjait, amelyek a külföldön kis anyagi eszközökkel jölet biztosítanak. A nyugdíjas családok már érdeklődéssel fordulnak a Balaton felé, hol letelepedésük nemcsak egészségileg, hanem a lakás egyrészesen nyáron való értékesítése révén pénzügyileg is kedvezőnek látszik. Az első mozgás ebben az irányban Siofokon észlelhető, ahol vagy harminc család készül már letelepedni, amivel megtalálja a fővároshoz közel eső helyet és a teljes biztonságát nyújtó egészségi viszonyokat.

— **A Balatoni Szövetség s az orvosok.** A Balatoni Szövetség ismét elhatározta, hogy a közelítő fűrdőidény alkalmából keréssel fordul az ország orvosi karához, hogy a balatoni fürdőket jöndulatu pártfogásukba vegyék és támogatni sziveskedjenek. Ezzel köteleseget vel a szövetség teljesíteni a balatonparti telepek iránt, s egyszerűs-mind jó szolgálatot önjait teljesíteni az orvosi karnak is, hogy némi tájékoztatást nyújt nekik a fürdőhelyek rövid ismertetésével. Összesen 40 fürdőtelepet ajánl a szövetség az orvosi karnak, mely telepek mindegyike az odasereglok igényeit iparkodik kielégíteni.

— **Uj vasuterv.** A Devcsér—Sümeg között traszrozott vasut építését még meg sem kezdték, már is új vasutépítési hír röpött fel Zalában. Egy társaság előmunkálati engedélyt kért egy Sümeg—Keszthely között Mihályfán, Ohidon, Kisgömbön, Karmacsón átvonuló vasuti vonalra. A kereskedelmi miniszter kiküldöttje most járja be az érdekelte közsegeket a jövedelmezőség megállapítása végett. Ez már a vasuti terv életrevalóságát jelenti, amint hogy azon a vidéken fontos gazdasági érdekek várják a terv megvalósulását. Nagy-gömb s Dabroncz környékén használható kő- és kőszénbányát lehet nyitni s már ez az értékesítés is nagy lendületet adna a vidék gazdasági fejlődésének.

— **Sok lesz a cserebogár.** A mostani tavaszt a gazdák kiadósan jezik cserebogár dolgában, amennyiben ez az a bizonyos *harmadik* év, amikor a szaporulat felhűnő. Országos mozgalom folyik e kártevő rovarok pusztítása érdekében, melyet ha a gazdák elmulasztanak, három év múlva meg nagyobb lesz a kínálat. Gyümölcsben azonban kevesebb, tehát irtasuk a cserebogarat.

— **Hidépítés.** Az andráshidai zalai hid építését Wasserman és Szunyog mérnök vezetésével építik.

— **Tanítóhelyetteseket keres Szirmay Miksa** zalavármegyei tanfelügyelő havi 80 korona fizetés mellett. Nyugdíjasok is jelentkezhetnek oklevélmásokkal benyújtásával.

— **A főtisztelendő egyházmegyei lelkész** urak figyelmébe ajánljuk *Homorai Béla* szobrász és oltárépítő, kinek kitűnő munkájáról számtalan elismerő nyilatkozat tanuskodik.

— **Mindig jobb a másé** tartják különösen a piaci szarkák, akik mások zsebeire kíváncsiak. Ezt a szomorú valóságot tapasztalta a múlt pen- teki hetipiacon *Ujváry Józsefné* és egy másik szabadi asszony is. Valamelyik ismeretlen jóakarójuk annyira szerette őket, hogy pénzüket jobban kívánta magánál biztonságban látni, mintsem náluik. Ettől a jóakarótól indítva kiemelt az egyik zsebéből 30, a másikéből 12 koronát és elinált. Felhívjuk szemfüles rendőrségi vezetőink figyelmét a piacnapokra. Talán eredménnyel dolgozhatnak az ilyen jóakaratu emberek lefűléseben.

Bárki 3 koronáért 100 darab szép képeslapot vehet *Pongrác Andornál*. Óriási választék. Állandóan raktáron tartja a legizelésebb újdonságokat lapokból és levél-papírokból. Minden versenyen aluli árak.

Egy használt, de jó karban levő Orgona jutányos áron eladó. **Cím: Plébánia-Hivatal, Szentkirályszabadja (Veszprém m.)**

— **Eladó ház.** A Miatyánk-utca 7. számú ház minden órában szabad kézből eladó. Bővebbet a tulajdonosnál.

Pályázat.

A *miklósi-i* (Somogy m.) r. k. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma: készpénz 160 K. 9 és fél kat. hold szántóföld, értéke 360 K.; 4 kat. hold rét, értéke 255 K. 6 öl fa, értéke 164 K. Párgabona: buza 26 p. mérő; rozs 20 1/4 p. mérő, értéke: 329 K. Lélekpénz páronkint 12 f. krb. 18 K. Fa és földmunka értéke: 270 K. Stóla krb. 25 K. Ebből tisztán tanítói fizetés 1291 K. Után kántori fizetés 289 K. Lakás, mely áll 2 szoba, 1 konyha és a szükséges melléképületekből. Az összes adót k.-tanító fizeti. Kötelessége az iskolaszék által kijelölt tanteremben tanítani és az összes kántoriakat elvégezni, a Gondviselés egyesültenek tagja lenni. Tapnyelv magyar, a templomi ének német. — Kérvénybeadás és a próbaéneklés május 3. és 4-én tehető. Kérvények *Varga Sándor* h. lelkészhez küldendők Miklósiiba. Posta Nágocs. Vasuti áll. Toldi-Andocs.

Fogászati műterem

Veszprém, Rakóczi-tér 22. sz. Telefon 49.

Wellner Gyula

régi jóhírű fogászati műterme. Rendelkezésre áll az összes fogászatba vágó műveletekre.

Foghuzás, fogtömés, műfogak, fogsorok.

A szájpadiás nélküli műfogak speciális készítője.

Számtalan elismerő levél.

Tanítóknak kedvezmény.

• **Népoktatási Közérdek.** Kétségtelen, hogy népoktatásunk igazi közérdeke: hiánytalan és fennakadás nélküli közgazgatásnak biztosítása. E fontos és nagy jelentőségű cél szolgálatára hivatott, *Gyerkés Mihály* székelyudvarhelyi áll. ig.-tanító „Népoktatási Közérdek Kiadványtára”, melynek megjelenés alatt álló és árjegyzékében részletesen ismertetett kötet könyvei: A Tanítók Illetményei, A Népiszkola Tanulmányi Rendje, A Népiszkola Adminisztrációja, Tanítói Allamsegély Kérvény és Mellékletei, Óvodai Utmutató és Allamsegély Kérvény, Társadalmi Tevékenység, Emlékeztető Előadási Napló, Népoktatási Közérdek: gondos utánjárással összeállított szakmunkák, mindenki világos és biztos utmutatást adó vezérfonal a népoktatás egyes részleteiben, ellátva mintafogalmazványokkal és a szükséges összes mellékleti nyomtatványúrlapokkal. Igazgatótanítók, iskolaszékek és gondnokok, óvoda felügyelő bizottságok igen hasznos segédeszközök, utmutatókat nyernek ezen kiadványok szükségeltető példányainak megrendelésével. Pártoló figyelmébe ajánljuk azokat az érdekelteknek.

• **Magyar Kultúra.** Társadalmi és tudományos szemle. (Megjelen havonként kétszer: 5-én és 20-án. Évi ára 12 korona. Budapest, VIII., Horánszky-u. 20. sz.) — Legujabb száma most jelent meg a következő gazdag és változatos tartalommal: Tanulmányok: Az interparlamentáris unióról és a békeemagazomról egyáltalában. Dr. gróf Apponyi Albert. — A „ruhák bölcselése”. Dr. Triká József. — Szárnyasoltárok. Dávid Kornél. — Tárca: Medárdus barát. Belassa Imre. — Pajzs és kard: Levélszerény 27. Vallás és szocializmus. K. I. S. J. — A mi természetünköt... —ssa. — Nem vagyunk próféták... tt. — Mozcenzúra. —ssa. Szemle és kritikák: Pastor a Renaissance-pápáról. Komarik István. S. J. — Kosztolányi Dező: Modern költők. Dr. Császár Ernő. — Magyarország műemlékei. Velics László. S. J. — Pap Ferenc: Báro Kemény hátrahagyott munkái. Dr. Alszegey Zsolt. — Erdőssy Gyula S. J.: Az I. és II. század eretnekeinek tanuskodása evangéliumaink hitelessége mellett. Mezei Gerő S. J. — Marlowe Kristóf. II. Edvárd. I—r. — Franklin B.: A gazdagodás útja. I. —Színházak: Pakots József: Egy karrier története. —k. — Operaház N. P. — Napló: A missziók Franciaország gyarmatain. Gróf Vay Péter. — A békési pontok. (en). — „Botrány”. — Heródes és Pilátus... (tt.)

• Az **Élet** című szépirodalmi hetilap április 26-iki számában folytatja a „Fehér hegedű” című novelláját *Kassák Lajos*; ezenkívül találunk még novellát *Pásztor Józseftől* és *Szedérenyi Annától*; költeményeket pedig *Csura Miklós*, *Franyó Zoltán* és *Komáromi János* irtak. Cikket olvashatunk *Olaszország külpolitikájáról*, az abbáziai értekezlettel kapcsolatban; *Ferenc József mártírjáról*, továbbá a „Virágnyílás és rügylakadás”-ról. Ezenkívül a rendes heti rovatok és illusztrációk élénkítik e kitűnően szerkesztett hetilap legujabb számát. Szerkesztő: *Pethő Sándor*. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Damjanich-utca 50. Előfizetési ár félévre 10 korona.

Az eredeti „Dr. ASCHENBRANDT”-féle

BORDÓI-POR

és

RÉZKÉNFOR

a legkifűnőbb anyag a szőlőlél-, illetve a fűrt peronosporája, valamint a lisztharmit ellen.

Óvakodjunk az értéketlen utáztatoktól! Csakis olyan csomagokat kell elfogadni, melyen a *Dr. Aschenbrandt*-féle név és védjegy ki van téve. — A *bordói-por* ára: 100 kg.-ként 62 K., a *rézkénpor* ára 47 K., 50 kg.-nál kisebb csomagokban 4 koronával drágább q.-ja.

VEZÉRKÉPVISELET:

„MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE”

BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29.

Kapható minden „Hangya” fogyasztási szövetkezetben és a legtöbb vidéki fűszerkereskedőnél.

Hazánk legelső és legnagyobb

templomberendezési műintézete.

Szobrászat, oltárépítézet, aranyozás és festézet. Templomok stilszerű új berendezése. Oltárok, szószékek, kereszt-kutak, urkoporsók, szobrok, stációképek, gyónószékek és templompadok készítése.

Régi oltárok renoválása, aranyozása és festése.

Templomfestés a legegyszerűbbtől a legművészből kivetilég. Szegény templomoknak kedvezmény és részlettörlesztés. Munkamegtéskintés és megbeszélés végett saját költségemen utazom. Készített munkáim művészi és tartós kivitelét elismerő iratok ezreivel bizonyíthatom.

Árjegyzék ingyen és bérmentesen.

LEWISCH ROBERT Szombathely.

A Dunántul legszolidabb és legtükéletesebb egyházi műiparintézete.

Terv, költségvetés, helyszíni szemle díjmentesen.

Ugy technológiai, valamint a külföldi legelsőrendű műintézeteiben elsajátított sokoldalú gyakorlati képzettsége folytán ajánlkozik a főtisztelendő Klerusnak oltárok, szószekek, stációképek, szobrok, keresztlőkutak, urkoporsók stb. legművészesebb előállítására, valamint ilyenek készítésére s kiváló ízlésű restaurálására, illetve festésére és aranyozására.

Mintákkal kívánatra készséggel szolgálok.

Templomfestés a legegyszerűbbtől a legművészebb kivitelig.
Antik utánzása, illetve antikszerű festés, aranyozás, polyrózott márványozás, színes pácolás.

LORENCZ ANTAL Zalaegerszeg, Eötvös-utca 6. szám.

● A müncheni Keresztény művészeti társaság tagja. ●

SPORT.

A Veszprémi Torna Club Szekesfehérváron.
 A V. T. C. a múlt vasárnap váratlanul Szekesfehérvárra rándult s az ottani Torna Club válogatott csapatával mérkőzött. A kirándulás elhamarkodásának meg is volt az eredménye, mert a szekesfehérváriak 9:1 goal arányban győztek. — A játékról mit sem mondhatunk, legfeljebb annyit, hogy a V. T. C. I. csapatából öten szerepeltek, a tartalékos 6 játékos pedig nem tudta pótolni a hiányzókat. A V. T. C. vezetősége valószínűleg okulni fog a vereségen s nem teszi kockára eddig kivívott hírnevét. Ma vasárnap a Szekesfehérvári Egyetértés csapata érkezik meg s délután 4 órakor tartják meg a mérkőzést a V. T. C. csapatával a football-téren.

Anyakönyvi kivonat.

Születés.
 Lódor János fuvaros és Fodor Mária fia István r. kath. — Máté Karolin háziasztel leánya Mária r. kath. — Jankó József kárpitos iparos és Georgi Ilona fia Gyula r. kath. — Pollak Katalin háziasztel fia Lajos r. kath. — Glück Ferenc máv. málházó és Grünvald Mária leánya Mária r. kath. — Lányi Károly kefékötő iparos és Szabó Terézia Mária fia Károly r. kath. — Brenner Lőrinc bádogos iparos és Klug Mária Jozefa fia György Lőrinc r. kath.

Házasság.
 Kovács Gábor molnáriparos r. kath. 71 éves. — Kovács Mária r. kath. 10 hónapos. — Özv. Garai Mihályné Balos Zsuzsanna ref. 82 éves. — Füstös

István r. kath. 4 éves. — Özv. Csillag Alajosné Sonnenberg Jozefin magánzó izr. 70 éves. — Váradi József ref. 20 hónapos. — Lódor István r. kath. 22 hónapos. — Neumayer Margit r. kath. 2 éves. — Lajer János napszámos r. kath. 71 éves. — Strenner György r. kath. 4 hónapos. — Özv. Nagy Sándorné Egresi Erzsébet szegényházi tag r. kath. 72 éves. — Nagy Erzsébet r. kath. 4 hónapos. — Özv. Tóth Józsefné Marosi Mária szakácsnő r. kath. 64 éves. — Viczai Gábor kovácstanonc r. kath. 14 éves. — Schwarc Piroska izr. 17 hónapos.

Házasság.

Szabó Mihály béres r. kath. és Velnér Erzsébet r. kath. — Brugoviczky Péter Pál (özv.) posta és táv. műszerész r. kath. és Poigár Terézia r. kath.

≡ Aki olcsó ≡
és jó munkát akar, — keresse fel
PINKÁSZ MÓR
 kocsigyártót és kárpitost
 Szt. István-ut 8. sz. saját házában.
 Kapható mindenféle új és használt kocsik igen jutányos árban. Esetleg viselt kocsik becsérléttnek.
Mindenféle kárpitos munkát is jutányosan elvállalok.

Egyedüli fehérnemű bizományi lerakat:
Rádi István és Tsa
 csnel Veszprém, Fő-ter.
 Férfi színes ingek gallér nélkül
 35—46 cm.-ig raktáron.
 Árak: 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— korona.
 Férfi fehér ingek gallér nélkül
 35—46 cm.-ig raktáron.
 Árak: 2.—, 3.50, 5.—, 6.—, 7.50 korona.
 Férfi színes turista ingek
 35—47 cm.-ig raktáron.
 Árak: 2.50, 3.50, 5.—, 6.— korona.
 Férfi fehér apacs ingek
 3.—, 5.—, 7.— korona.
 Gyermek fehér és színes ingek
 2.50, 3.—, 3.50 korona.
 Férfi hálóingek
 35—47 cm.-ig raktáron.
 3.—, 5.—, 6.50 korona.
 Férfi alsónadrág gombos. Árak: 2.50, 3.—, 3.50, 4.— korona.
 " " zsinoros. Árak: 1.50, 2.40, 3.— korona.
 " " rövid, színes. Árak: 2.—, 3.50 kor.
 Nagy választék
 Borsalino és Gyukits kalapokban.
 valamint a legújabb nyakkendők-, gallér-, halszánya-, zsebkezdők- és keztyűkben.
 Engedély 1200 napi jótállással, sétabotok- ban a legújabb különlegesek raktáron.
 Plébanos és lamitó uraknak 8% árengedmény.
 Levélbeni rendelések legpontosabban eszközöltet- nek, hogy nem felelő árut készséggel visszavesszünk.

Veszprémben, Fő-utca,
 — most —
 ► Rákóci-utca 5. sz. ◀
emeletes ház
 mely 6%-ot
 ► tisztán jövedelmez ◀
szabadkézből eladó!
 Bővebb értesítés ugyanott nyerhető.

V Értésítés!
 AN szerencsém a főtisztelendő Papság b. tudomására hozni, hogy **HERMAN ISTVÁN** régi, jóhírű papiszabó műhelyét átvetem, amelyet már öt év óta a legnagyobb megelégedésre tovább is folytatok. Készítek reverendákat, címádkat. Vidéki megrendelésnél elegendő egy viselt reverenda beküldése. A rendeléseket úgy helyben, mint vidékre, a legrövidebb idő alatt pontosan teljesítem. Tisztelettel kérve a ftdő Papság jóakaratu pártfogását s vagyok készséges szolgálattal:
ILLIKMAN PÁL
 papé és polgári szabó Veszprém, Vár-utca 3.

Sok időt és oldatot takarít meg az, aki
 összes = „TEMPUS” = perme- szórócsővel permetező gépeit = szerrell felh
 Fele idő alatt képes védekezni s így munkájának sikere biztosabb.
Ára: K 18. ** Ára: K 18.
!! Négy napi munka után !! ez a költség megtérült!
 — Egyedüli beszerzési forrás a —
 „BORÁSZATI LAPOK” szerkesztősége
 :: Budapest, IX., Üllői-ut 25., II. 11. ::

A Nagykanizsa és környékén lakó főt. papság
 szíves figyelmébe ajánlja magát **GYENES ÉS SZABÓ** fűszer- és esemege- kereskedő cég,
 mint Nagykanizsán **egyetlen katólikus** e szakmába vágó üzletét. — Raktáron tartjuk csakis a legjobb minőségű **fűszer- és esemege-árakat**, honi és külföldi borokat, likőröket, pezsgőket, **sajtókat, halakat**, naponta érkező **friss felvágottakat, prágai sonkát, bécsujhelyi virslit stb.**
 Szíves pártfogást kér **GYENES ÉS SZABÓ** (ezelőtt Marton és Huber) Nagykanizsa, Deáktér 15.
 Nagy raktár az összes ásvány- vizrekből.
 Telefon- szám 91.

Ásványvíz és gyógyvizek nagybani raktár.

Bőjti idény értesítés.

Ájántok: folyton friss érkezésű

bel- és külföldi csemege-árúkat, sajt, hús- és konzerveket

Ementáli sajt 1 kg	3.20	Vajás liszt 1 kg.	2.-
Groyer	2.90	Körített liszt	3.-
Strachino	3.20	sajt kőbőgővel	3.-
Goigonzola	3.90	kg-esinos fabordó	1.50
Requefort	6.-	6 db Imperial	2.16
Trappista	3.80	Romator 1 db	1.80
magyar	2.60	Bori 1	1.40

Teavaj naponta friss!

Pisztáng olajba	1 db kor.	3.-	2.20	1.20	1.70
Sardinia olajba 34 fillertől	2 korona 50 fillertig				
Francia sardinia	többféle				
Norvég sardinia 1 darab					90 fill.

Rák, Lazac, Thon és Pastetom-felek nagy választékban.

Idényszerű főzelekek állandóan. Friss déli gyümölcs.

FELBINGER SCHÖLSCHITZLI szárított főzelek főraktára. JILLEN paraj, soska bab, tök, borsó, kalácska, zöldbab, zselatin csomagokban 1 csomag 80 fill. SZARITOTT GOMBA 1 csomag 1.30 konzervált BABESCI KORBORSO 1 kg. dob. 1.20

Dörgésel keves tanító end PALACK-BORAI és az orsz. Mintá-pince palack-borai. Schamburg Lippe herceg-fele vöröshorok.

Fontos rendelések azonnal eltesnek intérv. helybeli rendelés pedig házhoz lesz szállítva (Tuszelettel)

Bakos Kálmán
Veszprém. Telefon 55.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölnivíz, kölnivíz-pouder és kölnivíz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

kölnivíz-szappant, kölnivízet és poudert, ha nimesen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivízet, kölnivíz-poudert és kölnivíz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN Budapest, VIII., Szigetvári-utca 16. sz. egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerzethető be az eredeti mindég.

Egy-két középiskolai osztályi végzett, jó családból való fiú az Egyházmegyei Könyvnyomdába tanulónak megfelelő fizetéssel felvétetik

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépéső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig — pneumatikai rendszer szerint. ORGONÁK átalakítását és hangolását jutányos áron számítom. Iskolák részére HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben készítek. ZONGORÁK javítását és hangolását úgy helyben, mint vidéken a lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

Alapított 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivittel minden néven nevezendő könyvnyomdai munkákat, úgymint: röpiratok, füzetek, könyvek, folyóiratok, árjegyzékek, körlevelek, hirdetésmények, falragaszok, évi jelentések, mérlegek, kimutatások, gyászlapok, rovatolt táblázatok, névjegyek, meghívók, eljegyzési és esketési tudósítások, számlák, címkék, plébániák és iskolák részére szükséges mindennemű nyomtatványokat jutányos áron számítva

Raktáron tartja plébániahivatalok és iskolák részére szükséges mindenféle hivatalos nyomtatványokat, melyek tetszés szerint füzve vagy bekötve szállíthatnak. Hivatalos levélpapírok és borítékok, okmányborítékok mindenféle alakban és színben. Egy- és négyvonalas vizsgalapok, 10 százalék a Tanítók Háza javára. Fizetés-meghagyás iránt járásbíróhoz intézendő kérvény: a) Körtagsági díjjal tartozó hátrálékosok, b) a Gondviselés hátrálékosai ellen, ívenként 4 f.

Telefon 61

Veszprémben

Telefon 61